

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno disertanta:	JUDr. Bc. Karel ROHR
Téma práce:	Stíhání majetkových trestných činů v Československu v letech 1948 až 1990
Rozsah práce:	160 s.
Datum odevzdání práce:	26. 02. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Autor si zvolil téma z trestního práva v předlistopadovém období, které je sice celkem častým předmětem zájmu právních historiků, problematice majetkové trestné činnosti, resp. konkrétně trestnému činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, se však nikdo v takovém rozsahu nevěnoval. A to přesto, že je to nesporně problematika pro dané období do značné míry symptomatická. Práce je proto aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování práce vyžadovalo nejen znalost dobového trestního práva a teoretických konstrukcí, od kterých se odvíjelo, ale předpokládalo i pochopení dalších dobových právních institutů a jejich teoretického a ústavního pozadí. Na prvním místě to bylo dobové pojetí vlastnictví, protože právě některé útoky proti němu byly předmětem autorova zájmu. Pro zvládnutí tématu byla pochopitelně předpokladem také orientace v současném platném trestním právu a jeho ideovém zázemí.

3. Formální a systematické členění práce

Autor strukturu svého výkladu zbytečně netříštil. Práci chronologicky rozdělil do tří kapitol (roky 1948–1950, 1950–1961 a 1961–1990), doplněných úvodem a závěrem. V každé kapitole se věnoval rozboru právní úpravy a pohledům dobové odborné literatury. Druhou a třetí kapitolu doplnil vybranými příklady z právní praxe a třetí ještě exkurzem, ukazujícím, jak problematika rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví rezonovala při jednáních československých zákonodárných sborů. Autorovy výklady jsou díky tomu přehledné.

4. Vyjádření k práci

Autor si zvolil relativně úzké téma. Přistoupil k němu adekvátním způsobem, když na rozbor právní úpravy navázal charakteristikou jejích hodnocení dobovou trestněprávní vědou a – s výjimkou krátkého období let 1948 až 1950 – také příklady z rozhodovací praxe soudů. V exkurzu ke třetí kapitole navíc názorně ukazuje na bezradnost tehdejší politické reprezentace v konfrontaci s problémem narůstajícího počtu případů rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví a s neschopností tuto trestnou činnost dostatečně odhalovat a zejména správně analyzovat její příčiny, resp. vůbec v konfrontaci s vysokou kriminalitou jako takovou.

Z mého pohledu nejzávažnější autorovo pochybení plyne z nejednoznačného (a někdy i přímo chybného, např. na s. 95-96) zacházení s pojmy označujícími nové formy vlastnictví (osobní a soukromé; státní a společenské vlastnictví), a to zejména v úvodních pasážích práce.

Z jednotlivostí:

- s. 5: autor nesprávně pojmenoval prezidentský dekret č. 5/1945 Sb. (při bližším zastavení u jeho obsahu pak už použil správný název);

- s. 18: stěžejní paragraf osmé hlavy OZ 1950 se v původním znění označoval jako Rozkrádání a poškozování majetku národního a majetku lidových družstev (na jiném místě ovšem zase uvádí správně);
- s. 22, 51, 57, 126, 143: nezvyklé – a tedy i matoucí – je označování třetího desetiletí (1920-1929) jako „*třicátých let*“, šestého desetiletí (1950-1959) jako „*šedesátých let*“, a devátého desetiletí (1980-1989) jako „*let devadesátých*“; v duchu této logiky by první desetiletí po listopadu 1989 byla „*stá léta*“;
- s. 35: autorova argumentace proti konstatování A. Kudlíka z roku 1958, že „*okruh případů pachatelů nejtěžšího rozkrádání se ... omezuje...*“ není průkazná, protože se jednak odvolává na dobu normalizace, jednak údajný rozpor v Kudlíkových tvrzeních dokládá citací, která se váže k rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví vůbec, ne pouze k případům „*nejtěžšího rozkrádání*“;
- s. 51 (jako Moravákovi mi to nedá): TZ 1852 neplatil jen v Čechách, ale též na Moravě a ve Slezsku;
- s. 86: autor označuje vlastnictví společenských a jiných socialistických organizací podle § 8 HZ za třetí formu, „*vlastnictví společenské*“, to je přinejmenším zavádějící s ohledem na nadřazenou kategorii „*socialistické společenské vlastnictví*“;
- s. 124: J. Pješčak nebyl „*autorita na poli kriminality jako vědního oboru*“ (text na s. 124), ale „*výraznou personou kriminalistiky jako vědního oboru*“ (poznámka pod čarou tamtéž).

- **Shrnutí:**

Autor v práci sleduje právní úpravu – pro předlistopadové období charakteristického – trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Logicky uspořádaná práce, opírající se o příslušné právní předpisy, dobovou literaturu, judikaturu a pozdější právněhistorické texty, je přes dílčí věcné chyby a formální nedostatky způsobila pro obhajobu před komisí pro obhajobu disertační práce.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autor stanovené cíle splnil.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práci zpracoval samostatně, plagiátorství se nedopustil.
Logická stavba práce	Zvolená struktura práce je pro dané téma odpovídající.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Se svými zdroji autor pracoval lege artis. Použití cizojazyčných zdrojů s ohledem na dané téma a autorův přístup k němu nehrálo zásadní roli. Daná problematika je natolik speciální, že ve větším měřítku by představovalo pouze nadbytečné ornamenty. Citace jsou v zásadě v pořádku, občas však nejsou dostatečně určité.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Za nepřiliš zdařilé považuji úvodní výklady. V dalších kapitolách se autor snažil příslušnou právní úpravu, pohledy dobové literatury a v příkladech uvedenou rozhodovací praxi kriticky poměřovat současnými, resp. tradičními, měřítky právní vědy.
Úprava práce (text, grafy,	V části textu si autor neohlídal „specifické“ dělení

tabulky)	slov textovým editorem. Do textu práce vhodně včlenil převzaté tabulky a grafy.
Jazyková a stylistická úroveň	Autor se nevyhnul drobným stylistickým prohřeškům, které však nemají vliv na obsah jeho sdělení a srozumitelnost výkladu.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.
---	---

V Žeranovicích dne 28. května 2023

oponent